

Sygn. akt V CZ 5/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. J.

przeciwko R. C.

o ochronę dóbr osobistych i o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 lutego 2014 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 października 2013 r.,

1) oddała zażalenie;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 października 2013 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną pozwanego od wyroku tego Sądu z dnia 18 czerwca 2013 r. stwierdzając, że postanowieniem z dnia 30 września 2013 r. oddalony został wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym, którego odpis doręczono zawodowemu pełnomocnikowi pozwanego w dniu 11 października 2013 r. Ponieważ nie uiszczył on należnej opłaty w terminie tygodniowym od doręczenia postanowienia, skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 112 ust. 3 u.k.s.c., gdyż w takiej sytuacji nie ma zastosowania art. 112 ust. 2 u.k.s.c., przewidujący wszczęcie procedury naprawczej.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany, zarzucając naruszenie art. 398⁶ k.p.c. w zw. z art. 112 § 2 i 3 u.k.s.c., jak również w zw. z art. 2, art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 87 ust. 1 Konstytucji RP, a także w zw. z art. 6 ust. 1 i art. 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia wskazując, że przyjęta w nim wykładnia art. 112 ust. 3 u.k.s.c. narusza zasadę równości wszystkich wobec prawa, nakładając nieuzasadnione dodatkowe obowiązki na stronę ubiegającą się o zwolnienie od kosztów sądowych i reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny, obowiązek uiszczenia opłaty sądowej powstaje przy wnoszeniu do sądu pisma podlegającego opłacie (art. 10 u.k.s.c.). W sytuacji, gdy strona reprezentowana jest przez zawodowego pełnomocnika, obowiązany jest on samodzielnie obliczyć należną opłatę i ją uiszczyć. Jednakże w obecnym stanie prawnym, po skreśleniu art. 130² § 3 k.p.c., co do zasady nie istnieje możliwość odrzucenia podlegającego opłacie sądowej środka zaskarżenia, bez wdrożenia procedury naprawczej, co musi nastąpić także wtedy, gdy środek taki wnosi zawodowy pełnomocnik.

Jedyny wyjątek od tej zasady przewidziany jest w art. 112 ust. 3 zd. trzecie u.k.s.c., obowiązującym od dnia 19 kwietnia 2010 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. nowelizującej kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 7, poz. 45). W przepisie tym został wprowadzony obowiązek opłacenia przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego wniesionego pisma w razie prawomocnego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Termin do dopełnienia tego obowiązku jest tygodniowy i biegnie od doręczenia postanowienia sądu drugiej instancji lub ogłoszenia go na posiedzeniu jawnym. W takiej sytuacji nie ma zastosowania art. 112 ust. 2 u.k.s.c., przewidujący obowiązek wezwania strony występującej osobiście, do uiszczenia opłaty, a zatem zawodowy pełnomocnik, w razie oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej, ma obowiązek, bez wezwania sądu, uiścić należną opłatę (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10, z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 30/11 i z dnia 24 maja 2012 r. V CZ 12/12, niepubl.).

Regulacja ta ma na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowania. Wbrew zarzutom skarżącego, nie jest ona sprzeczna ze wskazanymi w zażaleniu przepisami Konstytucji ani Konwencji o ochronie praw człowieka i nie narusza zasady równości obywateli wobec prawa ani prawa do sądu. Odnosi się bowiem wyłącznie do strony reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika, który zna przepisy prawa, w szczególności te, które kreują jego obowiązki jako reprezentanta strony i jest w stanie - po zapoznaniu się z decyzją sądu o odmowie zwolnienia strony od opłaty - samodzielnie określić wysokość należnej opłaty i ją uiścić.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

Na wniosek zawarty w odpowiedzi na zażalenie zasądzono od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

